

מדיניות לטיוב הרגולציה והבירוקרטיה לקידום הפיריון במשק

פרופ' צבי אקשטיין

ראש מכון אהרן למדיניות כלכלית
המרכז הבינתחומי הרצליה

שולחן עגול מכון אהרן
21 יולי 2021

היעד של הממשלה הוא להגיע לאיכות רגולציה ובירוקרטיה

השוות לאלו של מדינות מובילות ב-OECD

○ ישראל מדורגת נמוך בכל המדדים הבינלאומיים הבוחנים איכות רגולציה ונטל בירוקרטי

○ מקום 34 מתוך 37 מדינות ה-OECD במדד ה-STRI

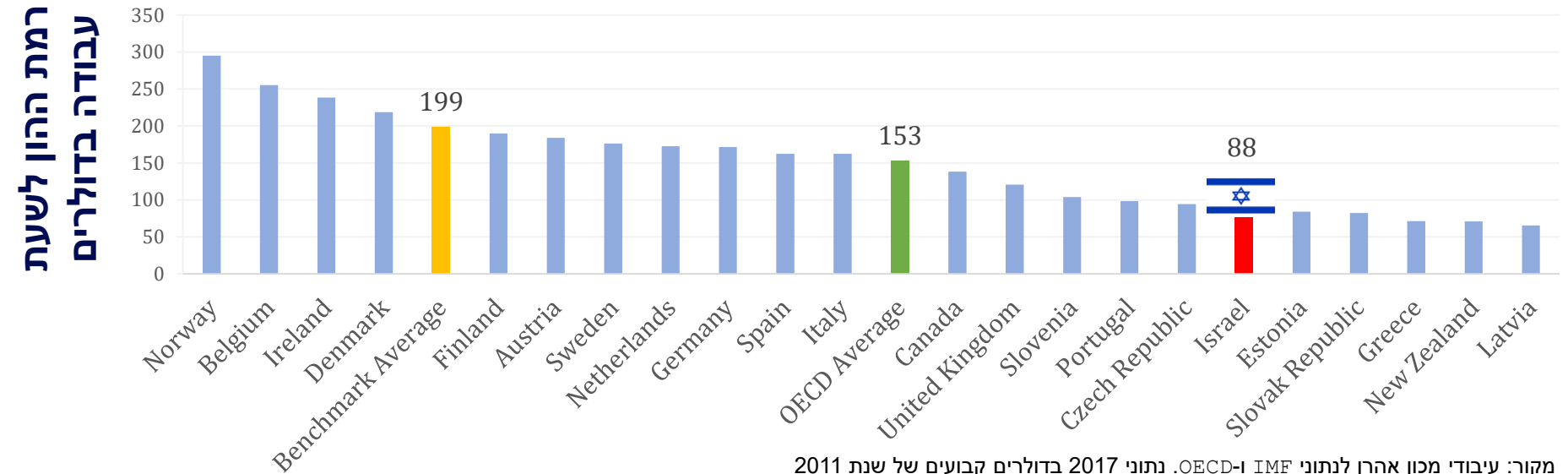
○ מקום 35 במדד קלות עשיית עסקים (Doing Business)

בירוקרטיה לא יעילה גורמת לאי וודאות בעשיית עסקים, מהווה מס ריאלי על הפעילות העסקית, פוגעת בתחרות ותורמת ליוקר מחיה

רגולציה עודפת ונטל בירוקרטי פוגעות

בהשקעות הפרטיות במשק

מלאי ההשקעות לשעת עבודה של הסקטור העסקי בישראל נמוך ב-56% מהמלאי במדינות מתקדמות (מדינות סמן*)

מקור: עיבודי מכון אהרן לנתוני IMF ו-OECD. נתוני 2017 בדולרים קבועים של שנת 2011

*מדינות הסמן: אוסטריה, דנמרק, פינלנד, אירלנד, הולנד, שוודיה

רגולציה עודפת ונטל בירוקרטי כבד מעכבים את צמיחת המשק

- הפער במלאי ההון העסקי מהווה 35% (\$9)
מהפער בתוצר לשעת עבודה
- הבירוקרטיה מעכבת גם השקעות ציבוריות. מלאי
ההון הציבורי הנמוך מהווה 30% מהפער בתוצר
לשעת עבודה
- עבודות המכון בנושא (2017, 2019, 2021)

התוכנית הלאומית בתחום הרגולציה היא צעד גדול לטיוב רגולציה והפחתת הבירוקרטיה

- הקמת גוף בקרה מרכזי על רגולציה (ROB) – צעד הכרחי וכפי שמקובל במדינות מתקדמות
- בקרה על זרם ומלאי הרגולציה
- קידום ותיאום בין רגולטורים

המלצות התואמות את עבודת המכון בשנים האחרונות:

חילף וגולדהמר (2016), אקשטיין ועמיתים (2016), סומקין (2020), הוועדה לקידום כלכלי של ענפי המסחר והשירותים (2021)

התוכנית הלאומית בתחום הרגולציה

כדי ליישם תוכניות עבודה אפקטיביות יש לאמץ יעדים מדידים ברי השוואה בינלאומית

קריטריונים לבחירת היעדים

- ✓ השפעה מאקרו כלכלית משמעותית על המשק
- ✓ פשוטים להבנה ושניתן למדוד ולחשב אותם מתוך הנתונים
- ✓ שיש להם קשר ישיר למדיניות ושניתן לגזור מהם תוכניות פעולה אפקטיביות
- ✓ יעדים שיש עליהם הסכמה לגבי הגדרתם, חשיבותם וישימותם

יעדים לקידום התחרות והפחתת הבירוקרטיה:

1 | שיפור מיקומה של ישראל במדד ה-STRI ל-10 המדינות

הראשונות, יעד שיושג עד שנת 2030

2 | מדידת עלות הנטל הבירוקרטי על עסקים בשיטת SCM

כמקובל במדינות מתקדמות* ובשיתוף הבלמ"ס

תהליכים בירוקרטיים למדידה: רישוי עסק, יבוא מזון רגיש**

*אוסטריה, גרמניה, אירלנד, בריטניה, נורבגיה, שבדיה, פינלנד, בלגיה, הולנד, צרפת, הונגריה, איטליה, לוקסמבורג, צ'כיה, פולין, אסטוניה ולטביה. ** מכון אהרן יחד עם הממונה על חוקיות היבוא במשרד הכלכלה מבצעים בימים אלו מדידה בשיטת SCM לתהליך יבוא מזון רגיש

יעדים לקידום התחרות והפחתת הבירוקרטיה:

3 | הגדרת יעדים מאקרו כלכליים לפיתוח דיגיטלי ציבורי, על מנת
לסגור פערים מול מדינות הסמן*

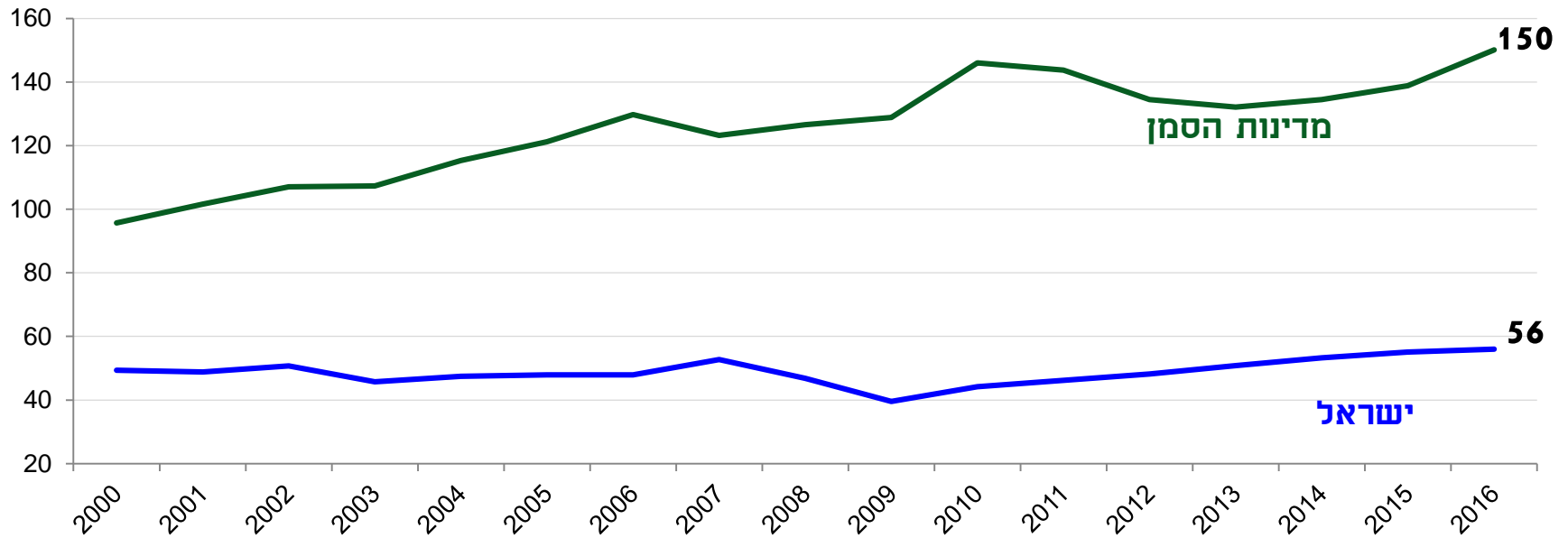
*מדינות הסמן: אוסטריה, דנמרק, פינלנד, אירלנד, הולנד, שוודיה

צבר ההשקעה הציבורית במערכות דיגיטליות בישראל הוא נמוך,
ויש לו תרומה שלילית לפריון, לעומת מדינות אחרות

מלאי הון ICT ציבורי לנפש 63% ממדינות הסמן, בשלישייה האחרונה ב-OECD

השקעה בהון ICT ציבורי לנפש

2010US\$, PPP

*מדינות הסמן: אוסטריה, דנמרק, פינלנד, אירלנד, הולנד, שבדיה

סגירת הפער במלאי ההון הציבורי ICT הייתה

מעלה את התוצר ב-14 מיליארד שקל בשנה

תודה